

ANDRE RUM

Tekst: Camilla Mehlsen · Billeder: Martin Barnewitz

Et fængsel isolerer ikke bare kriminelle elementer fra samfundet. Det fremhæver også det normale liv uden for murene. Et plejehjem er ikke blot et hjem for ældre mennesker. Det rummer også et brud med ungdommen, arbejdslivet og familien. Et skib er ikke blot et transportmiddel. Det åbner også for nye horisonter.

I ethvert samfund findes der en række mod-steder – eller alternative samfund – der fremhæver det såkaldt normale liv og samtidig fungerer som et spejl på det almindelige samfund. Det kan være fængslet, plejehjemmet og skibet. Eller hospitalet, charterbyen og museet. Ifølge den franske filosof Michel Foucault kan disse andre rum ikke normaliseres. De er en sund modvægt til resten af samfundet, som ville tippe over i totalitarisme, hvis de 'andre rum' forsvandt. Men på den anden side må vi forsøge at afholde de normale steder og sfærer fra at tippe over til at blive

et andet rum. For eksempel at politik bliver til teater, produktion til sport og presse til terapi. Ethvert samfund har brug for sine 'andre rum', mener Foucault. Ellers kvæles ideerne. Skibet er eksempelvis en fantasirevne. Som Foucault formulerer det i 'Andre Rum' fra 1967: "I civilisationer uden skibe dør drømmene ud, spionagen erstatter eventyret, og politiet erstatter sørøverne."

Det 20. århundrede giver os en ny opfattelse af rummet. Verden opleves ikke længere som ét stort liv, der udvikler sig gennem tiden, men som et net, der forbinder punkter og fletter tråde. Og rummet opfattes herefter som relationer mellem steder. Som Foucault udtrykker det: "Vi befinder os i en tid, hvor rummet giver sig for os i form af forbindelser mellem place-ringer."

UENDELIGHED. Båden er et stykke flydende rum, et sted uden sted, som lever for sig selv, som er lukket om sig selv, og som samme tid er overladt til havets uendelighed.

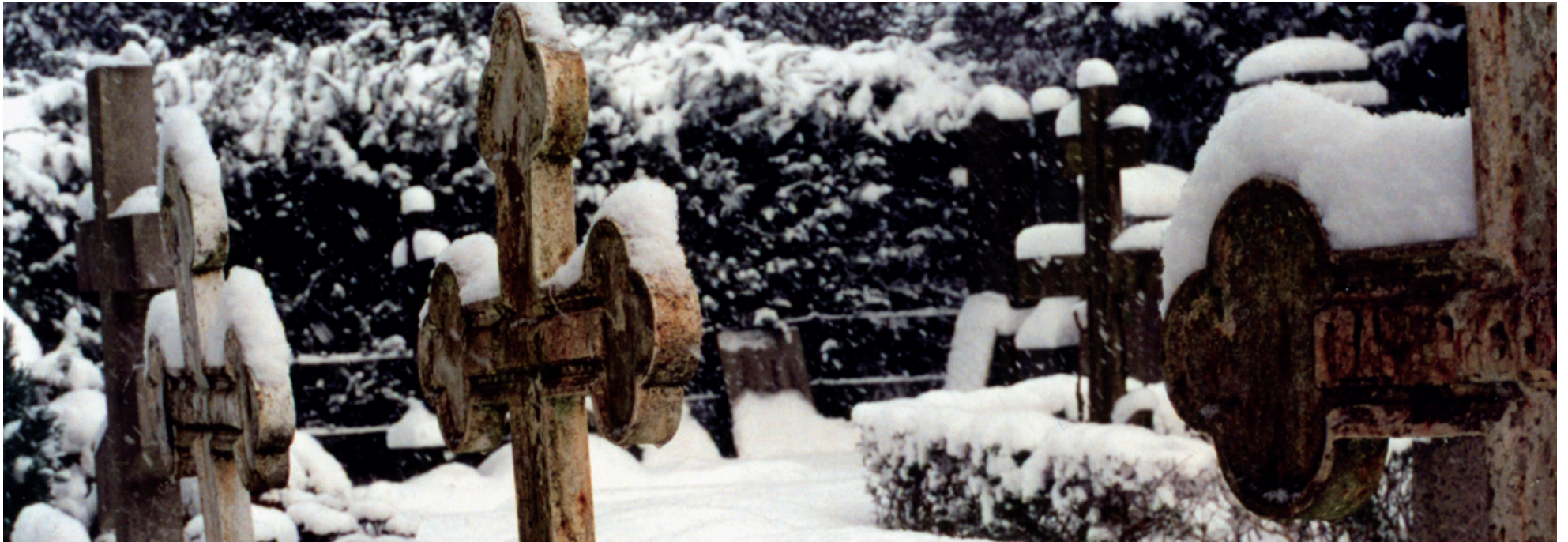

AFVIGENDE. I fængslet anbringes de individer, hvis adfærd er afvigende i forhold til gennemsnittet eller den krævede norm.

BORTE. Kirkegården er et rum mellem liv og død, der udsondrer sidstnævnte, akkurat som den psykiatriske klinik, fængslet eller alderdomshjemmet forviser henholdsvis galskaben, kriminaliteten og alderdommen.

KRISE. Alderdommen er i grunden en krise, men også en afvigelse, fordi lediggang udgør en slags afvigelse i et samfund som vores, hvor fritid er normen.

AKKUMULERENDE. På museer og biblioteker hober tiden sig op og bliver ved med at placere sig oven på sig selv.

SIDEORDNET. På ét eneste virkeligt sted sideordner teatret flere rum, flere placeringer, som i sig selv er uforenelige. På denne måde kan teateret fremvise en hel serie af steder, hver især fremmede for hinanden, på scenens firkant.

Billedteksterne er inspireret af Michel Foucaults 'Andre Rum', trykt i tidsskriftet Slagmark nr. 27, vinter 1997/98. Foucault nedskrev 'Andre Rum' under et ophold i Tunesien og holdt det som foredrag i Paris den 14. marts 1967.